

I Zdravý ako buk

Dokážeme merať vplyvy životného prostredia na zdravie?

Veronika Antalová

| Prečo sa tejto téme máme venovať?

- **Životné** prostredie
- Vplyvy na život a zdravie sú známe, no nehovorí sa o nich
- Spoločenský význam ochrany životného prostredia je vyšší, ako sa zdá

I Čo vlastne považujeme za životné prostredie?

- **všetko, čo predstavuje životné prostredie** (klíma, počasie, druhy živočíchov a rastlín, iní ľudia)
- **Podľa WHO: časť životného prostredia, ktorú môže meniť ľudská činnosť** (ultrafialové žiarenie, hluk, elektromagnetické polia, poľnohospodárske metódy, zmena klímy)
- **Podľa GBD (a IEP): nechcené, nebezpečné látky vypustené do prostredia ľudskou činnosťou** (znečisťujúce látky v ovzduší a vode, chemické látky)

**Svet: 9 mil.
SR: 5 tis.
(podľa GBD)**

Známe a dobre
preskúmané

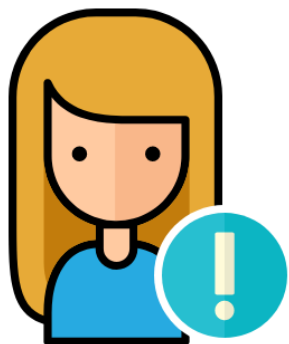
Neznámy počet

Nové vplyvy,
stále nevyčíslené

Neznámy počet

Neznáme vplyvy,
nedajú sa ani vyčísliť

I Nie všetky znečisťujúce aktivity je možné takto charakterizovať

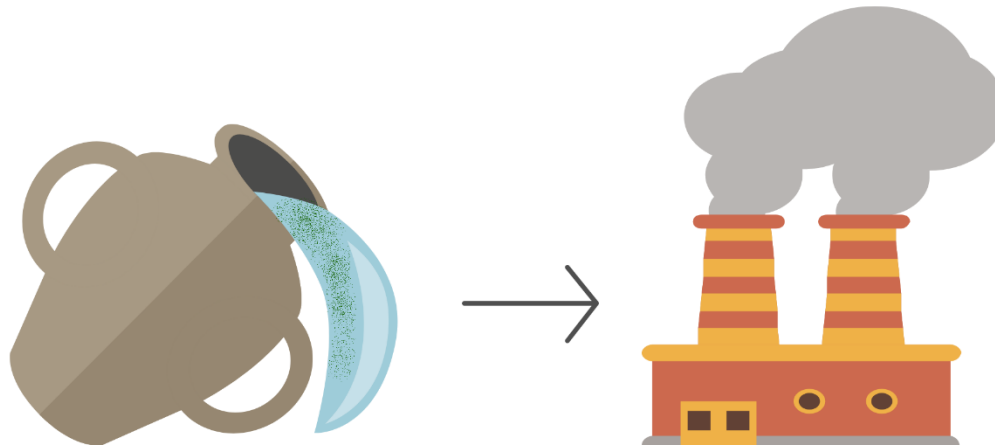
- Vzduch (PM, NO_x, ozón)
- Voda (nevhodná likvidácia odpadových vôd, nekvalitná pitná voda)
- Pôda (zatiaľ len olovo a ortuť)

- Iné ťažké kovy
- Chemikálie a pesticídy
- Endokrinné disruptory
- Nanomateriály
- Zmesi rôznych látok (staré envirozáťaž)

I Celosvetovo predčasne zomrie na následky znečistenia 9 miliónov ľudí

- 16 % všetkých úmrtí
- 92 % v chudobných krajinách
- Nárast úmrtí spojených s urbanizáciou a industrializáciou

I Ako sa to vlastne počíta?

Ochorenia pri súčasnom
vystavení znečisťujúcim látkam

Ochorenia pri minimálnom
(nulovom) vystavení
znečisťujúcim látkam

I Na Slovensku by bez znečistenia žilo dlhšie asi 5 tisíc ľudí

- Tento počet postupne klesá
- Najviac postihnuté sú marginalizované skupiny
- Náklady na liečbu ochorení spôsobených znečistením tvoria 1,7 % ročných zdravotníckych výdavkov (92 miliónov eur – asi ako personálne náklady 2 fakultných nemocníc)

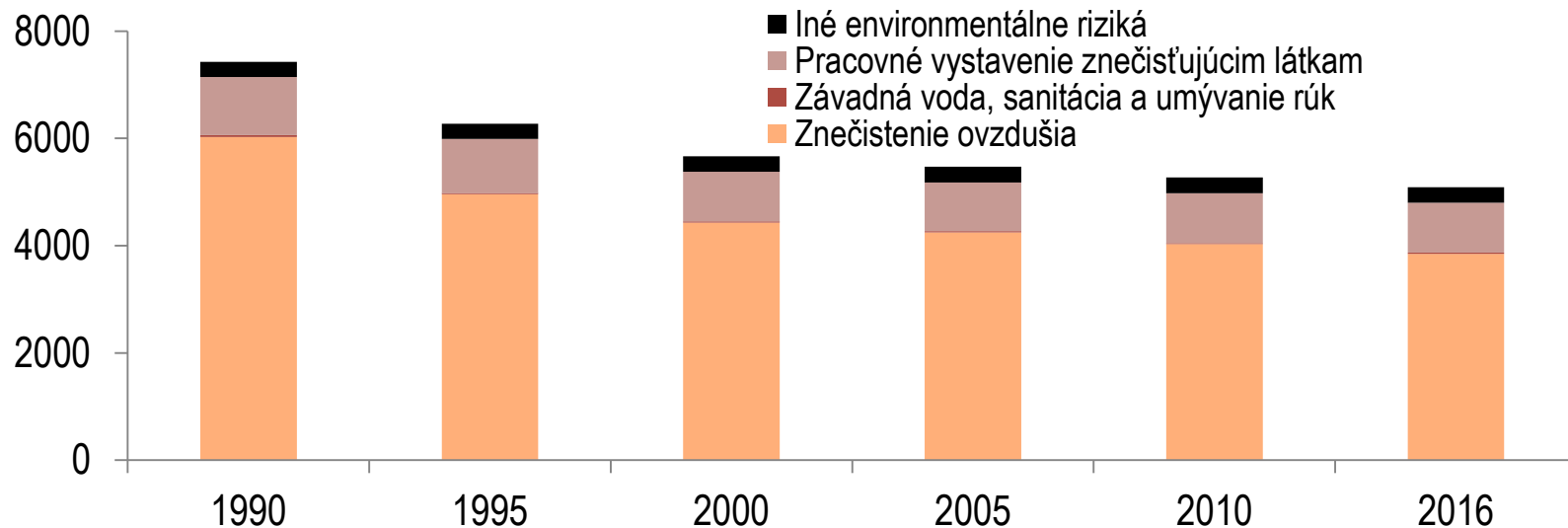

5 400 zamestnancov

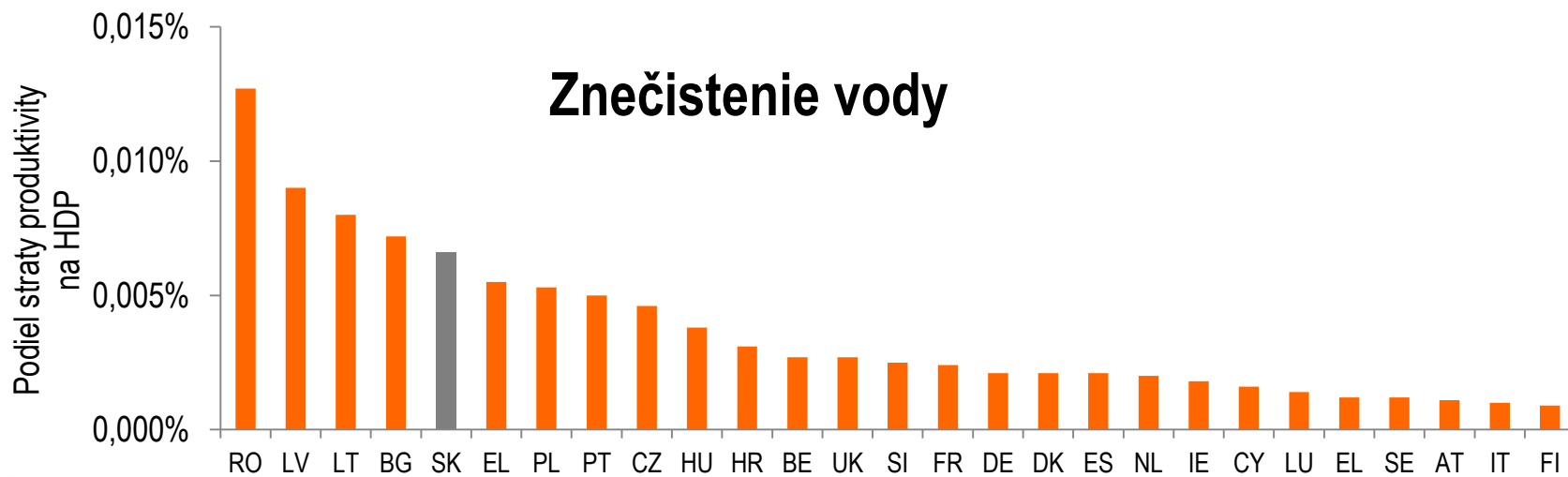
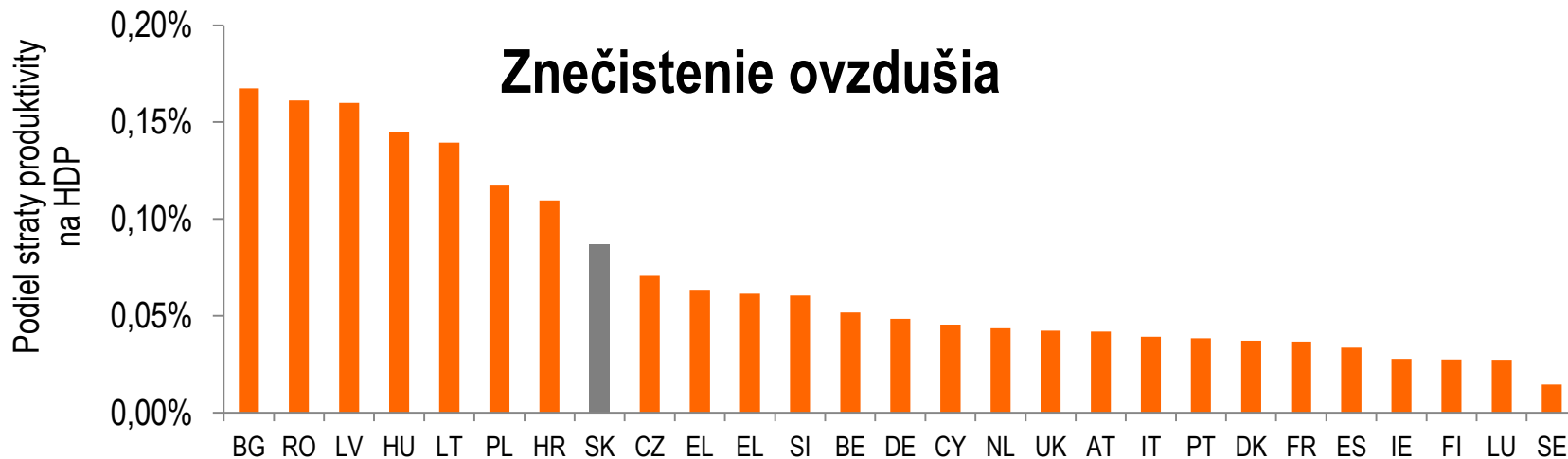

I Najviac by ľuďom na Slovensku prospelo čistejšie ovzdušie

- 75,5 % zo všetkých úmrtí spôsobených životným prostredím možno pripísať znečistenému ovzdušiu
- Najviac škodia častice PM 2,5 (lokálne vykurovanie), NO_x (doprava) a ozón (slnečné žiarenie + iné znečistenie)

Významné straty na ekonomike (77 mil. eur ročne)

I Odporúčania

- Princíp znečisťovateľ platí a zrušenie environmentálne škodlivých dotácií
- Opatrenia Stratégie na zlepšenie kvality ovzdušia
- Zvyšovanie počtu pripojených na verejnú kanalizáciu
- Podrobný a systematický monitoring a výskum
- Spolupráca zainteresovaných rezortov so súkromným sektorom

I Ďalšie kroky

- Vplyv znečistenia ovzdušia na regionálnej úrovni
- Spolupráca so Svetovou bankou

Ďakujem za pozornosť!

- Facebook facebook.com/iep.mzp
- Twitter twitter.com/iep_slovakia
- LinkedIn linkedin.com/company/10810516
- Web minzp.sk/iep

